क्रियते क्वचित् । गोधनीयस्य गोवाटः शुष्कक्षारादिकैः सदा। ग्रीष्मे दृष्टाकुलं वेश्म शीते तप्तं विकर्दमम्। वर्षासु चाथ शिशिरे सुखोष्णं वातवर्जितम् । उच्छिष्टं मूत्रविट्श्लेष्ममलं जह्यात्तत्र च । रजस्वला न प्रवेश्या नान्त्यजातिर्न पुंश्चली । न वह्न्येद्वत्सतरीं न क्रीडेद्गोवृषसन्निधौ । न गन्तव्यं गवां मध्ये सोपानत्कः सपादुकैः । हस्त्यश्वरथयानैश्च सवितानैः कदाचन । दक्षिणोत्तरगैः प्रह्वैर्गन्तव्यञ्च पदातिभिः । गावः कृशातुराः पाल्याः श्रद्धया पितृमातृवत् । गिरिप्रपातसिंहर्क्षशीतातपभयातुराः । महावोलाहवे घोरे दुर्दिने देशविप्लवे । गवां तृणानि देयानि शीतलं च तथा जलम्" । विष्णुधर्मोत्तरे "पुष्कर उवाच गवां हि पालनं राज्ञा कर्त्तव्यं भृगुनन्दन । " गावः पवित्रा माङ्गल्या गोषु लोकाः प्रतिष्ठिताः । गावो वितन्वते यज्ञं गावो विश्वस्य मातरः । गव्यमूत्रं परं तासामलक्ष्मीतापनं परम् । तद्धि मेध्यं प्रयत्नेन तत्र लक्ष्मीः प्रतिष्ठिता । उद्वेगश्च न गन्तव्यः गव्यमूत्रे विजानता । गवां मूत्रपुरीषे तु जीवनाद्यं न संत्यजेत् । गोरजः परमं पुण्यमलक्ष्मीविघ्ननाशनम् । गवां कण्डूयनञ्चैव सर्वकल्मषनाशनम् । गवां स्पृष्टोदकं राम ! जाह्नवीजलसन्निभम् । गोमूत्रं गोमयं क्षीरं दधि सर्पिः कुशोदकम् । पवित्रं परमं ज्ञेयं स्नाने पाने च भार्गव ! । रक्षाघ्नमेतन्माङ्गल्यं कलिदुःस्वप्ननाशनम् । रोचना च तथा धन्या रक्षोगदगरापहा । यस्तु कल्यं समुत्थाय सुखमाज्ये निरीक्षते । तस्याऽलक्ष्मीः क्षयं याति वर्द्धते न च किल्बिषम् । गवां ग्रासप्रदानेन पुण्यं समहदश्नुते । यावतीः शक्नुयाद्गास्तु सुखं धारयितुं गृहे । धारयेत्तावतीर्नित्यं क्षुधार्त्तांस्तान धारयेत् । दुःखिता धेनवो यत्र वसन्ति द्विजमन्दिरे । नरकं समवाप्नोति नात्र कार्या विचारणा । दत्त्वा परगवे ग्रासं पुण्यं समहदश्नुते । शिशिरं सकलं कालं ग्रासं परगवे तथा । दत्त्वा स्वर्गमवाप्नोति संवत्सरशतानि षट् । अग्रभक्तं नरो दत्त्वा नित्यमेव तथा गवाम् । समाप्तेन समते नाकलोकं समायुतम् । सायं प्रातर्मनुष्याणामशनं वेदनिर्मितम् । तथैकमशनं दत्त्वा गवां नित्यमतन्द्रितः । द्वितीयं यः समश्नाति तेन संवत्सरान्नरः । गवां लोकमवाप्नोति यावन्मन्वन्तरं द्विज ! । शीतत्राणं गवां कृत्वा गृहे पुरुषसत्तम ! । गवां प्रपाणे पानीयं कृत्वा पुरुषसत्तम ! । वारुणं लोकमाप्नोति क्रीडत्यप्सरसां गणैः । गवां पानप्रदत्तानां यस्तु विघ्नं समाचरेत् । ब्रह्महत्या कृता तेन घोरा भवति भार्गव ! । परां तृप्तिं नचाप्नोति यत्र तत्राभिजायते । गवां प्रचारभूमिन्तु वाहयित्वा कृषादिना । नरकं महदाप्नोति यावदिन्द्राश्चतुर्दश । सिंहव्याघ्रभयत्रस्तां पङ्कलग्नां जले गताम् । गामुद्धृत्य नरः स्वर्गे कल्पभोगानुपाश्नुते । गवां लवणदानेन रूपवानभिजायते । सौभाग्यं महदाप्नोति लावण्यञ्च द्विजोत्तम ! । औषधञ्च तथा दत्त्वा विरोगस्त्वभिजायते । औषधं लवणं तोयमाहारञ्च प्रयच्छति । तासाञ्चैव दत्तानाञ्चरन्तीनां सिद्धो वने । यासुत्सृज्य हको हन्यात्स पापस्तत्र किल्बिषी । गोवधेन नरो याति नरकानेकविंशतिम् । तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कार्यं तासान्तु पालनम् । विक्रयाच्च गवां राम ! नरकं प्रतिपद्यते । तासान्तु कीर्त्तनादेव नरः पापात् प्रमुच्यते । तासां संस्मरणं धन्यं सर्वकल्मषनाशनम् । दानेन च तथा तासां दुःखान्यपि समुद्धरेत् । उदक्याशुतिकादोषो नैव तत्र गृहे भवेत् । भूमिदोषस्तथान्योऽपि यत्रैका वसते च गौः । गवां निःश्वासवातेन परा शान्तिर्गृहे भवेत् । नीराजनं तत्परमं सर्वस्थानेषु कीर्त्यते । गवां संस्मरणाद्राम ! कल्मषं क्षीयते नृणाम् । गोमूत्रं गोमयं क्षीरं दधि सर्पिः कुशोदकम् । एकरात्रोपवासश्च श्वपाकमपि शोधयेत् । पृथक् च प्रत्ययास्त्वस्तमिति चान्द्रायणं स्मृतम् । सर्वकामप्रदं राम ! सर्वाशुभविनाशनम् । कृत्वातिकृच्छ्रं पयसा दिवसानेकविंशतिम् । निर्मलास्तेन चीर्णेन भवन्ति पुरुषोत्तमाः । त्र्यहमुष्णं पिबेन्मूत्रं त्र्यहमुष्णं घृतं पिबेत् । त्र्यहमुष्णं पयः पीत्वा वायुभक्षः परं त्र्यहम् । तप्तकृच्छ्रमिदं प्रोक्तं सर्वाशुभविनाशनम् । शीतकृच्छ्रस्तथैवैष क्रमाच्छीतैः प्रकीर्त्तितः । सर्वाशुभविनाशाय निर्मितो ब्रह्मणा स्वयम् । गोमूत्रेणाचरेत् स्नानं वृत्तिं कुर्याच्च गोरसैः । उत्थितास्तुत्थितस्तिष्ठेदुपविष्टास्तु च स्थितः । अभुक्तवत्यां नाश्नीयादपीतासु च नो पिबेत् । तासां चैवात्मना कार्यं भयार्त्तांश्च समुद्धरेत् । आत्मानमपि सन्त्यज्य गोव्रतं तत् प्रकीर्त्तितम् । सर्वपापप्रशमनमासेनैकेन भार्गव ! । व्रतेनानेन पूर्णेन गोलोकं पुरुषो व्रजेत् । अभीष्टमथवा राम ! यावदिन्द्राश्चतुर्दश । यदा